

Guía Docente

Datos Identificativos					2019/20
Asignatura (*)	Sistemas políticos comparados		Código	615G01202	
Titulación	Grao en Socioloxía				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación				
Coordinación	Miguez Gonzalez, Santiago	Correo electrónico	santiago.miguez@udc.es		
Profesorado	Miguez Gonzalez, Santiago	Correo electrónico	santiago.miguez@udc.es		
Web	http://www.sociologia.udc.es/				
Descrición xeral	O principal obxectivo desta materia é proporcionar coñecemento relevante sobre os sistemas políticos contemporáneos, con especial énfase na súa recente historia e situación actual, desenvolvendo capacidades para o estudo comparado. Seguindo varios modelos de análise das diferentes dimensións dos rexímenes políticos (institucións, procesos políticos, cultura política, etc.) prestase especial atención aos rexímenes democráticos occidentais pero tamen. faise unha aproximación a realidade actual dos rexímenes políticos doutras rexións (America Latina, Africa etc.).				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A8	Análisis de las transformaciones y evolución de las sociedades contemporáneas.
A10	Introducción a las teorías sobre el poder, la legitimidad y el Estado. Formas de organización política y su evolución histórica, con especial atención a los sistemas contemporáneos.
A15	Conocimientos y habilidades para plantear y desarrollar una investigación aplicada en las diferentes áreas de la sociedad.
A17	Conocimientos y habilidades en la búsqueda de información secundaria en las diferentes fuentes (instituciones oficiales, bibliotecas, internet, etc.).
B3	Capacidad de análisis y síntesis.
B5	Capacidad de gestión de la información.
B12	Trabajo en equipo.
B27	Capacidades en reconocer la complejidad de los fenómenos sociales.
C3	Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida.
C4	Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Describir e analizar os diferentes elementos que compoñen os principais sistemas políticos contemporáneos.	A10		
Recoñecer a complexidade dos procesos políticos nos rexímenes democráticos actuais e saber aplicar instrumentos analíticos adecuados e de uso común nos estudos de ciencia política		B27	
Coñecer e saber empregar os principais recursos na procura de información en diferentes fontes secundarias para a análise das diferentes dimensións dos sistemas políticos actuais.	A17		
Saber empregar axeitadamente e de forma crítica a información recollida nas principais fontes de información (bibliotecas, internet, etc) para levar un análise comparativo dos rexímenes políticos actuais.		B5	
Saber manexarse cos principais recursos e aplicacións para conseguir datos secundarios fiables	A17		C3
Demostrar un dominio básico dos instrumentos de comparación específicos da ciencia política	A15		
Saber levar a cabo unha análise comparativa das principais institucións políticas dos rexímenes democráticos actuais	A8		

Presentar axeitadamente un traballo de análise comparado realizado individualmente ou en grupo		B12	
Saber interpretar a situación actual dos sistemas políticos seguindo unha análise sistemática.		B3	
Recoñecer e saber empregar os principais indicadores que conforman a cultura política			C4

Contidos	
Temas	Subtemas
1. O análise comparado e a teoría política	1. A política como obxecto de estudo. 2. Natureza e caracteres do método comparado. 3. Antecedentes. Aristóteles: A política. Maquiavelo: O príncipe. Montesquieu: O espírito das leis. Tocqueville. A democracia en América. 4. A revolución behaviorista. 5. Novos enfoques. Formulación de teorías e análise empírico. 6. Tipos de estudo. Casos e variables. Causalidade: condicións necesarias condicións suficientes. 7. Clasificacións e tipoloxías. 8. Recursos e principais fontes de información.
2. Os sistemas políticos do mundo	1. A política como variable independente. 2. A teoría de sistemas aplicada ao análise político. 3. Elementos dos sistemas políticos: actores, institucións e cultura política. 4. A dinámica do sistema político. 5. Institucións extractivas vs. inclusivas. 6. Tipoloxías de sistemas políticos: democracias, rexímenes autoritarios e tipos híbridos. Distribución por áreas xeográficas. 7. Globalización e política.
3. Rexímenes autoritarios e sistemas híbridos	1. Definicións e tipoloxías: dictaduras, autoritarismos tradicionais e modernos e sistemas totalitarios. 2. Metodoloxía e elementos teóricos para o estudo dos sistemas non democráticos. 3. Do autoritarismo á democracia: apertura, liberalización e democratización. 4. Excursus sobre o franquismo e a transición a democracia en España.
4. As democracias. Definición, antecedentes e requisitos	1. Participación e democracia. 2. Democracia directa e democracia representativa. Mandato imperativo e mandato representativo. 3. Antecedentes históricos. A democracia ateniense. Roma: de polis a imperio. 4. Os sistemas democráticos actuais. Definición mínima: a democracia como método. 6. Requisitos: participación, oposición, dereitos e liberdades. 7. Medicións do grao de liberdade e da calidade das democracias.
5. Democracias maioritarias e democracias de consenso	1. Democracias maioritarias versus democracias consensuais. 2. O modelo maioritario no Reino Unido e Nova Zelandia. 3. O modelo consensual en Suíza e Bélxica.
6. Sistemas de partidos. Modelos bipartidistas e multipartidistas	1. O número efectivo de partidos. 2. As dimensións do conflito partidista. 3. Perspectiva comparada.
7. Sistemas electorais	1. Elementos dos sistemas electorais. 2. Modelos maioritarios e proporcionais. 3. O sistema electoral do Reino Unido. 4. O sistema electoral dos Estados Unidos de Norteamérica. 5. O sistema electoral da República Francesa. 6. O sistema electoral de España. 7. O sistema electoral da República Federal Alemana. 8. O sistema electoral da República Italiana.

8. Modelos de poder executivo	1. Teoría das coalicións. 2. Incentivos para a formación de gabinetes de minoría e sobredimensionados. 3. Perspectiva comparada.
9. Relacións entre o executivo e o lexislativo	1. Formas de goberno parlamentario e presidencial. 2. Separación de poderes e equilibrio de poder. 3. Perspectiva comparada.
10. División do poder. Estados federais e unitarios	1. Os contrastes federal-unitario e centralizado-descentralizado. 2. Institucións dos Estados federais. 3. Perspectiva comparada. 4. España e o modelo autonómico
11. Parlamentos	1. Unicameralismo e bicameralismo. 2. Variedades do bicameralismo. 3. Perspectiva comparada.
12. Constitucións: procedementos de enmenda e revisión xudicial	1. Constitucións escritas e non escritas. 2. Constitucións flexibles e ríxidas. 3. Revisión xudicial. 4. Rixidez constitucional e revisión xudicial. 5. Perspectiva comparada.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A8 A10 A17 C4	40	0	40
Proba obxectiva	A8 A10 B3 B27	5	30	35
Traballos tutelados	A17 A15 B3 B5 B12 C3	12	28	40
Estudo de casos	A17 B3 B5 C3	6	10	16
Lecturas	B5 B3	6	10	16
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición impartida polo profesor/a baseada no uso da palabra e apoiada en materiais gráficos e resumos informativos.
Proba obxectiva	Proba escrita utilizada para a avaliación do aprendizaxe.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade sobre a súa aprendizaxe. Consistirá na presentación dun traballo escrito de extensión non superior a quince páxinas de texto pero que poderá incluír anexos con datos, taboas, figuras, etc sen límites de extensión.
Estudo de casos	Análise da información obtida en portais de Internet sobre dereitos políticos, liberdades e actitudes e valores en varios países
Lecturas	Lectura de varios textos de autores clásicos e actuais sobre método comparado, formas de estado e institucións políticas

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva Traballos tutelados Estudo de casos	A atención personalizada ao alumno realízase en relación co conxunto de actividades que comprende a materia. Dita atención prestarase na resolución de dúbidas que poidan xurdir durante na realización das lecturas, o estudo de casos e os traballos tutelados.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A8 A10 B3 B27	Proba de avaliación global sobre os contidos da materia que se realizará ao final do curso	65
Traballos tutelados	A17 A15 B3 B5 B12 C3	Traballos escritos realizados de forma individual ou en grupo adicados a analizar aspectos relevantes dos sistemas políticos obxecto de estudo e presentados cunha metodoloxía comparativa	25
Lecturas	B5 B3	Lectura de varios textos de autores clásicos e actuais sobre método comparado, formas de estado e institucións políticas	5
Estudo de casos	A17 B3 B5 C3	Análise da información obtida en portais de Internet sobre dereitos políticos, liberdades e actitudes e valores en varios países	5

Observacións avaliación

1) Asistencia

e participación na clase. A asistencia a clase é obrigatoria nos estudos de grao. A participación na clase terase en conta para subir a nota.

2) Traballos tutelados de fin de curso. Suportan a posta en práctica dos coñecementos teóricos e poden representar ata o 25 % da nota final da asignatura. Entreganse pola plataforma Moodle en formato PDF unha semana antes do exame final. As normas para a súa realización e os principais recursos de Internet podense consultar na plataforma Moodle.

3) Estudo de casos e lecturas. Aos efectos da avaliación continua faranse probas presenciais e a nota media das mesmas pode representar ata un 10% da calificación final

4) Exames. Haberá un exame parcial voluntario e liberatorio que tera lugar unha semana antes das vacacións da Semana Santa. Para superar a materia e imprescindible aprobar o examen final oficial. A nota do exame final, ou a nota media no caso de ter aprobado o parcial, representará o 65% da nota final.

Segunda

oportunidade: Os traballos de fin de curso son válidos nesta

convocatoria. Os/as que non foran quen

de aprobar os traballos de fin de curso poderán volver a presentalos seguindo as indicacións do profesor.

Fontes de información

Bibliografía básica

- LIJPHART, A. (2000). Modelos de democracia. Formas de goberno e resultados en trinta e seis países. Barcelona, Ariel.
- CARAMANI, D. (2017). Comparative Politics. Oxford, Oxford University Press
- DURAN CENIT, M., y Inmaculada SZMOLKA VIDA(eds.)A (2015). Política comparada y sistemas políticos: operando con datos e indicadores. Granada, Universidad de Granada

Bibliografía complementaria	- Acemoglu, D. y James A. Robinson (2012). Por qué fracasan los países. Los orígenes del poder, la prosperidad y la pobreza. Barcelona, Deusto - ALCÁNTARA M. (ed.) (2000). Sistemas políticos de América Latina. Madrid, Tecnos. - DELGADO, I., P.CHAVARRI Y P. OÑATE (2002). Sistemas de organización política contemporánea. Madrid, UNED. - Gandhi, J. y Rubén Ruíz Rufino (eds.) (2015). Routledge Handbook of Comparative Political Institutions. Oxon, Routledge - Goodin, R. y Hans-Dieter Klingemann (eds.) (2001). Nuevo manual de Ciencia Política. Madrid, Istmo. - Hague, R. y Martin Harrop (2013). Comparative Government and Politics. Hampshire, Macmillan Publishers - Landman, T. (2011). Política Comparada. Madrid, Alianza - Meredith, M. (2011). África. Una historia de 50 años de independencia. Intermon-Oxfam - O'Neill P.H. (2013). Essentials of Comparative Politics. New York, W.W. Norton - PASQUINO, G. (2004). Sistemas políticos comparados. Francia, Alemania, Gran Bretaña, Italia y Estados Unidos. Buenos Aires, Prometeo - Sánchez Melero, G. (2014). Sistemas políticos en Europa. Valencia, Tirant Lo Blanch - Sánchez de Dios, M. (2012). Política Comparada. Madrid, Síntesis

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística aplicada ás ciencias sociais 1/615G01101
 Introducción á ciencia política e da administración/615G01106
 Hª política e social contemporánea/615G01109

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Unha aprendizaxe sustentabel, non sexista e integradora. Nas actividades que se leven a cabo nesta materia respetaranse as normas da sustentabilidade, igualdade de sexos e integración das persoas por razóns físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais. Sustentabilidade.- A entrega dos traballos documentais realizarase en formato dixital e a través de Moodle. - Cando se empregue papel, aconsellase que sexa reciclado e con formatos de impresión sinxelos e a dobre cara. - Evitarase a impresión innecesaria de borradores.- Non se admitirán traballos con elementos plásticos (portadas, carpetas, etc). Igualdade por razóns de xénero/sexo- Evitaranse actitudes e expresións sexistas e integración das persoas con problemas por razóns físicas, psíquicas ou socioculturais.- Daraselles o apoio necesario tanto nas actividades programadas como na aprendizaxe en xeral da materia.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías